

Uzasadnienie wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 31 maja 2022 roku

1. Przedmiot postępowania

Powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. domagała się od pozwanej B. K. zasądzenia kwoty 209.210,33 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych od szeregu wymienionych w pozwie kwot. Według twierdzeń faktycznych powódki, strony przez kilka lat łączyła współpraca handlowa polegająca na tym, że pozwana kupowała hurtowo towar z odroczonym terminem płatności w celu dalszej odsprzedaży na terenie województwa (...). W ramach tej współpracy od grudnia 2018 roku do czerwca 2020 roku powódka sprzedała pozwanej towar: baterie, akumulatory oraz inne artykuły elektryczne za cenę łącznie 212.082,83 zł. Powódka wystawiła jedną fakturę korektę na kwotę 49,20 zł. Towar był dostarczany na wskazany przez pozwaną adres za pośrednictwem firmy kurierskiej. Pozwana częściowo zapłaciła dług w kwocie 2.872,50 zł.

Pozwana, reprezentowana przez kuratora ustanowionego dla nieznaney z miejsca pobytu, domagała się oddalenia powództwa twierdząc, że faktury nie zostały opatrzone podpisem pozwanej, nie istnieje dowód potwierdzający, że umowy sprzedaży zostały faktycznie zawarte, a następnie zrealizowane. Jedynie do 28 faktur załączono potwierdzenie doręczenia przesyłki, jednak kurator zakwestionował ten fakt w odniesieniu do szczegółowo wymienionych 25 faktur. Wskazał także, że w fakturach VAT nie wskazano numerów paczek. Za potwierdzenie wykonania umów kurator nie uznał wykazu listów przewozowych (...), który nie stanowi potwierdzenia nadania przesyłek oraz faktur i nie został opatrzone podpisem upoważnionego pracownika.

2. Podstawa faktyczna wyroku

Strony procesu przez kilka lat współpracowały ze sobą w ten sposób, że pozwana kupowała hurtowo towar od powódki z odroczonym terminem płatności w celu dalszej odsprzedaży na terenie województwa (...). Od grudnia 2018 roku do czerwca 2020 roku powódka sprzedała pozwanej baterie, akumulatory oraz inne artykuły elektryczne na łączną kwotę 212.082,83 zł. Powódka wystawiła jedną fakturę korektę na kwotę 49,20 zł. Pozwana częściowo zapłaciła cenę z jednej faktur w kwocie 2.872,50 zł. Towar został dostarczony na wskazany przez pozwaną adres za pośrednictwem firmy kurierskiej. Pozwana pozostaje dłużnikiem powódki z tytułu ceny za sprzedany towar i pozostaje w opóźnieniu w zakresie wskazanym w wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z 31 maja 2022 roku. (dowód: faktury i potwierdzenia doręczenia przesyłki, karty 22-144, wykaz listów przewozowych (...) karty 146-148).

Pozwana nie zareagowała na pisemne wezwanie do zapłaty wyszczególniające poszczególne transakcje. (dowód: wezwanie do zapłaty z potwierdzeniem nadania, karty 149-151).

3. Ocena dowodów i podstawa prawna wyroku

Powódka domaga się od pozwanej realnego wykonania zobowiązania zapłaty ceny, zgodnie z art. 535 k.c. oraz 354 § 1 k.c. Faktura nie jest dokumentem inkorporującym oświadczenia woli stron, te bowiem składane są przed jej wystawieniem. Strony składają oświadczenia woli prowadzące do zawarcia umowy sprzedaży, jak w rozpoznanej sprawie, ustalają cenę, termin zapłaty, a następnie wystawiana jest faktura, która zazwyczaj, w zwykłych sytuacjach spotykanych w obrocie gospodarczym jest zgodna ze złożonymi oświadczeniami woli. Nie można oczywiście wykluczyć, że treść faktury nie odzwierciedla uprzednich ustaleń stron, jednak są to sytuacje występujące zdecydowanie rzadziej. Szczególnie, jeżeli strony łączy stała współpraca handlowa trwająca od lat zasadą jest składanie zamówień telefonicznie mailem albo bezpośrednio i wystawienie faktur zgodnie z ustalonymi warunkami. Najczęściej jest tak, że nie istnieją inne dokumenty potwierdzające treść oświadczeń woli, które w rozpoznanej sprawie ograniczyłyby się do oświadczenia woli powódki o ilości i rodzaju kupowanego asortymentu.

Zgodnie z art. 231 k.p.c., ustalenie faktów istotnych dla rozstrzygnięcia może nastąpić w drodze domniemania faktycznego, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić z innych ustalonych faktów. Domniemanie faktyczne opiera

się na wnioskowaniu redukcyjnym, zatem zawodnym, jednak wniosek domniemania, więc istnienie faktu, jest na tyle prawdopodobny, że sąd uznaje ten fakt za ustalony. Jest to rodzaj rozumowania, w wyniku którego następuje taki stopień przekonania sądu o istnieniu faktu, że decyduje o jego ustaleniu (stopień dowodu). Przy konstruowaniu domniemania faktycznego, obok zasad logiki, istotną rolę odgrywają zasady doświadczenia, w obrocie gospodarczym chodzi o uchwycenie najczęściej występujących sytuacji. W normalnym toku rzeczy, w zwykle spotykanych sytuacjach, jak wyżej wskazano, treść faktury odpowiada uprzednio złożonym oświadczeniom woli. Nie istnieją bezpośrednie dowody prowadzące do ustalenia, jakiej treści oświadczenia woli składała pozwana, jednak na podstawie treści faktur można wyprowadzić wniosek, że strony ustaliły cenę i termin płatności w taki sposób, jaki wynika z tych faktur. Innymi słowy, nie jest prawdopodobne, aby faktury nie odzwierciedlały rzeczywistej treści stosunków prawnych istniejących między stronami.

Poprawność wyprowadzonego wniosku potwierdzają kolejne domniemania faktyczne, przy czym możliwa jest sytuacja, kiedy podstawą domniemania będzie wniosek innego domniemania. Fakt, że pozwanej doręczono faktury wynika z przedstawianego wykazu przesyłek oraz także z zasad doświadczenia życiowego – przy sprzedaży na odległość faktury są doręczane kontrahentom, inaczej nie jest możliwa płatność. W normalnym, zazwyczaj spotykanym układzie stosunków gospodarczych przedsiębiorca reaguje na doręczoną jemu fakturę, jeżeli nie jest zgodna z treścią stosunku prawnego, więc jeżeli dokumentuje inne ustalenia w zakresie ceny i terminu zapłaty. Brak reakcji strony pozwanej tworzy domniemanie, że strony umówiły się zgodnie z treścią faktur. Ponadto, przedsiębiorca wezwany do zapłaty, jeżeli otrzymuje wyszczególnienie dziesiątek transakcji, to reaguje na ten fakt, jeżeli którakolwiek z wymienionych nie odpowiada oświadczeniom woli. Z faktu, że pozwana nie zareagowała na wezwanie do zapłaty można wyprowadzić wniosek redukcyjny, że prawdopodobnie pozostaje dłużnikiem w wymienionym zakresie. Należy podkreślić, że domniemanie faktyczne jest wnioskowaniem zawodnym, jednak połączenie wskazanych wyżej domniemań tworzy pewnym ustalenie, że pozwana pozostaje dłużnikiem powódki w zakresie, jaki wynika z wyroku Sądu Okręgowego.

Zakwestionowanie wniosku domniemania wymaga dowodu przeciwnego, którego rola polega na poddaniu w wątpliwość wniosków domniemania, co nie prowadzi oczywiście do odwrócenia ciężaru dowodu. Sytuacja kuratora procesowego jest w tym zakresie ograniczona faktycznie, ponieważ nie dysponuje dostępem do odpowiednich dowodów. Nie ma to jednak żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, strona pozwana nie przedstawiła dowodów, z których wynika kwestionowanie treści faktur, doręczenia towaru i wezwania do zapłaty. Podnoszona przez kuratora kwestia nieścisłości w dowodach doręczenia, więc braku podpisów albo istnienie podpisów, których nie można przypisać pozwanej, przy istnieniu wykazu nadania przesyłek, nawet niepełnego, na adres prowadzenia działalności przez pozwaną, nie ma znaczenia dla poprawności wyprowadzanych wyżej w drodze domniemania wniosków. Nie są to dowody, które poddają w wątpliwość fakt, że strony zawarły umowy sprzedaży i że towar doręczono. Jeżeli w rzeczywistości byłoby tak, że pozwanej nie doręczono towaru, spowodowałoby to jej reklamację - kwestionowanie treści faktury i odmowę zapłaty. Dowodów dla stwierdzenia tej okoliczności nie ma, oczywiście przy uwzględnieniu, nie mającej znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, że kurator nie mógł nimi dysponować. Z zasad doświadczenia życiowego, wskazywanego już elementu swobodnej oceny dowodów, wynika, że często podpisy na terminalach kurierów dostarczających towary nie są czytelne, a towar nie jest odbierany przez przedsiębiorcę, ale przez jego współpracowników.

Ocena istniejących dowodów w sprawie prowadzi zatem do wniosku, że pozwana jest zobowiązana do zapłaty ceny za kupione towary w wysokości wskazanej w uzasadnianym wyroku. Strony dokonały transakcji handlowych, pozwana pozostaje w opóźnieniu z zapłatą ceny od dnia następnego po terminie zapłaty wynikającego z faktur, powódce należą się odsetki za opóźnienie w transakcjach handlowych (art. 7 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych, Dz.U. z 2022 r. poz. 893 i art. 481 k.c.).

4. Koszty procesu

Pozwana przegrał sprawę w całości i jest zobowiązana do zwrotu powódce kosztów procesu, wynagrodzenia radcy prawnego kwocie 10.800 zł, ustalonego na podstawie § 7 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22

października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych, opłaty od pozwu – 10.461 zł, zaliczki na kuratora – 4.420 zł oraz opłaty od pełnomocnictwa - 17 zł, łącznie 25.698 zł.

O kosztach wynagrodzenia kuratora będącego radcą prawnym ustanowionego dla nieznanej z miejsca pobytu pozwanej, w wysokości 5.313,60 zł, orzeczono na podstawie § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 9 marca 2018 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia i zwrotu wydatków poniesionych przez kuratorów ustanowionych dla strony w sprawie cywilnej (Dz. U. z 2018 r., poz. 536) oraz § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z 22 października 2015 r., które zwiększono o podatek VAT. Do zapłaty Skarbowi Państwa brakującej kwotę wynagrodzenia kuratora 893,60 zł zobowiązana jest pozwana, jako przegrywająca.

SSO Robert Bury